

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ІНФЛЯЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

Економічне становище України залежить від низки показників, одним з яких є рівень інфляції. Постійні зміни індексу споживчих цін, падіння курсу національної валюти, коливання цін супроводжували країну ще з моменту її становлення як незалежної держави. Все це вказує на те, що в Україні існує проблема нестабільності показників інфляції.

Україна відчула на собі різні рівні інфляції: від нормальної до гіперінфляції. Це зумовлено багатьма причинами. Зокрема, головними серед них є:

- дефіцит державного бюджету;
- порушення пропорцій відтворення між виробництвом і споживанням, нагромадженням і споживанням, попитом і пропозицією, грошовою масою в обігу і сумою товарних цін;
- надмірна емісія паперових грошей, яка порушує закони грошового обігу;
- збільшення податкового навантаження на товаровиробників;
- загострення міжнародних валютно-кредитних відносин.

Однак наразі проблема інфляції полягає в тому, що її рівень значно знизився. Це дуже небезпечно для економіки країни, адже якщо індекс споживчих цін занадто низький або дорівнює нулю, то виникає не менш негативне явище, що має назву дефляція. Вона призводить до [1]:

- зниження мотивації в підприємців до інвестування у свій бізнес і взагалі до ведення виробничої діяльності, оскільки по її завершенню ціни вже будуть нижчими, що відповідно зменшить їхні прибутки;
- відкладення населенням рішень стосовно придбання товарів довгочасного користування;
- зростання боргового тягаря на позичальників (отримувачів кредитів) – зниження цін означає, що з кожним днем гроші стають дорожчими, відповідно позичальнику необхідно більше працювати для погашення свого боргу.

Для того, аби мінімізувати негативний вплив інфляції, потрібно досягти цінової стабільності. Це ситуація, за якої підвищення цін є майже непомітним. Вона полягає в підтриманні центральним банком стійкої і низької інфляції в довгостроковому періоді з уникненням дефляції [2]. Однак існування цінової стабільності неможливе, якщо встановити середньострокову ціль на рівні 0%.

Задля регулювання інфляційних процесів Україна потребує здійснення виваженої монетарної політики, яка отримала назву таргетування. Вона на пряму залежить від ситуації, яку країна має зараз.

Враховуючи те, що рівень інфляції в державі наразі є низьким, заходи, здійснювані центральним банком, повинні бути спрямовані на зниження процентної ставки. Така політика ще називається політикою "дешевих грошей". Завдяки проведенню таких операцій центральний банк має змогу впливати на короткострокові кредитні кошти, а саме на їх вартість. Зміна процентної ставки дозволяє йому опосередковано впливати на деякі макроекономічні показники, серед яких ВВП та інфляція. Даний механізм отримав назву монетарна трансмісія.

До ключових напрямів роботи Національного банку належить підвищення ефективності механізму монетарної трансмісії. Воно полягає в розвитку ринку державних цінних паперів і ринку деривативів, лібералізацію валютного регулювання, а також перезавантаження банківського сектору. Це збільшує здатність центрального банку впливати на стабілізацію рівня інфляції в країні [3].

Таким чином, в Україні спостерігається проблема коливання інфляційних показників, яка впливає на розвиток економіки країни в цілому.

Занадто низький чи, навпаки, високий рівень інфляції гальмують економічні процеси, які відбуваються в державі, тому існує необхідність утримання індексу споживчих цін на рівні, за якого наслідки інфляції будуть майже невідчутні. Це здійснюється шляхом проведення політики таргетування. В Україні вона має бути спрямована на утримання показників інфляції на рівні 4-6%. Саме за такого значення негативний вплив інфляції на економіку країни буде мінімізовано.

Список літератури

1. Чому в Україні середньострокова ціль щодо інфляції встановлена на рівні 5%? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/monetary/about/targets/target-ch>
2. Арбузов С. Г., Колобов Ю. В., Міщенко В. І., Науменкова С. В. Цінова стабільність // Банківська енциклопедія. — Київ : Центр наукових досліджень Національного банку України : Знання, 2011. — 504 с.
3. Режим інфляційного таргетування [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://bank.gov.ua/ua/>
Науковий керівник: к.т.н., доц. Затхей В.А.